

FOYER

The cover features a vibrant orange background. On the right side, there is a vertical arrangement of three white cubes with blue top surfaces. The top cube is the largest, the middle one is smaller, and the bottom one is the smallest. A trail of small white dots descends from the bottom cube. In the bottom right corner, there is a cluster of three blue cubes of varying sizes, also with blue top surfaces. The overall design is clean and modern.

The Journal of Humanities,
Social Sciences, and Education

Vol.7 No.1
January - June 2024
ISSN: XXXX-XXXX (Online)

Table of Contents

	Page
About the Journal	i
Editorial	v
Book Review	vii
The Synthesis of Graduate Research on Literary Pedagogy at Silpakorn University and Naresuan University during 2007–2022	1
Sathaporn Poompao and Kanchana Witchayapapakorn	
Speech Acts of Gratitude in Thai: A Case Study of Acknowledgments in Thai language department theses	38
Wanxin Lai and Sureerat Bumrungsuk	
Remote Learning as a Strategic Model in the Face of the COVID-19 Crisis: Documentary Research	63
Wichai Siriteerawasu	
Queering Win Lyovarín’s Democracy, Shaken, and Stirred: The Entanglement of Politics, Desire, and Transtextuality	97
Natthanai Prasannam	
Space, Daily Life, and Social Media Sites: A Study of Spatial Change and Semio-Capitalism	138
Asia Bintorleb	
Salad Dai in Thai Culture	175
Cathhaleeya Aungthongkamnerd	

About the Journal

FOYER: The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education a publication of Faculty of Liberal Arts, Mahidol University, was first published in 2024. Two semi-annual issues are scheduled for January-June and July-December each year.

FOYER: The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education publishes articles in Thai, English, and also other languages. The editor welcomes submissions of previously unpublished manuscripts in four categories: academic -, research -, review articles, and book reviews. Submitted manuscripts will be screened through a double-blind review by three readers from relevant academic disciplines.

FOYER: The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education welcomes submissions of previously unpublished manuscripts in four categories: academic -, research -, review articles, and book reviews. Submitted manuscripts may not currently be reviewed for other journals. A complete version of articles appearing in conference proceedings may be considered, provided that the author(s) has extended the original by 60% at the least. In this case, an explicit acknowledgment of the first publishing is required in the extended manuscript.

Scope: Covers Liberal Arts content, including Linguistics, Humanities, Social Sciences, and Education

The Faculty of Liberal Arts, Mahidol University is launching FOYER: The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education as a forum for the publication of research and academic endeavors by Mahidol staff and its reader members. Two semi-annual issues for January-June and July-December are published each year. Academicians, researchers, and students are now invited to submit manuscripts. Any further inquiry can be directed to mulajournal@gmail.com

Editor in Chief

Associate Professor Dr. Aphilak Kasempholkoon Mahidol University

Editor (No. 2: 2023)

Assistant Professor Dr. Natthakarn Naknuan Mahidol University

Editorial Boards

Professor Dr. Pathom Hongsuwan Maharakham University

Associate Professor Dr. Premvit Vivattanaseth University of Phayao

Associate Professor Dr. Piyatida Changpueng
King Mongkut's
University of Technology
North Bangkok

Associate Professor Dr. Natha Angsuwiriya
Prince of Songkla
University

Associate Professor Dr. Thaneerat Jatuthasri Chulalongkorn University

Associate Professor Dr. Pollavat Praphattong Mae Fah Luang University

Associate Professor Dr. Pisit Kobbun
Ubon Ratchathani
University

Associate Professor Dr. Phatchalin Jeennoon Thaksin University

Associate Professor Dr. Wasin Panyarwuttakul Naresuan University

Associate Professor Dr. Suwichai Kosaiyawat Burapha University

Associate Professor Dr. Supong Tangkiengsirisin	Thammasat University
Associate Professor Dr. Sasa Watanapokakul	Mahidol University
Associate Professor Buaphan Suphanyot	University of the Thai Chamber of Commerce
Assistant Professor Dr. Keerati Dhanachai	Maharakham University
Assistant Professor Dr. Chirasiri Kasemsin Vivekmetakorn	Sukhothai Thammathirat Open University
Assistant Professor Dr. Prapaipan Phingchim	Chulalongkorn University
Assistant Professor Dr. Warisara Anantato	Srinakharinwirot University
Assistant Professor Dr. Saharot Kittimahacharoen	Ramkhamhaeng University
Assistant Professor Dr. Rungpat Roengpitya	Mahidol University
Assistant Professor Dr. Suthathip Thirakunkovit	Mahidol University
Dr. Jirathorn Chartsiri	Khon Kaen University
Dr. Preeyarat Chaowalitprapan	Thaksin University
Dr. Khemruthai Boonwan	Mahidol University
Dr. Benjamaporn Rungsang	Mahidol University

Journal Manager

Prapasri Dumsa-ard	Mahidol University
Nutthida Dachmit	Mahidol University
Ratchaneekorn Nantikanjana	Mahidol University

Web Administrator

Panida Nootawee	Mahidol University
-----------------	--------------------

Graphic Designer

Sutipong Tapaonthong	Mahidol University
----------------------	--------------------

Schedule of Journal

Issue 1 January – June

Issue 2 July – December

Contact us

The Editorial Board

FOYER: The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education

Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

999 Phuttamonthon 4 Road, Salaya, Nakhon Pathom 73170

Tel. (66) 2-441-4401 ext. 1201

E-mail: mulajournal@gmail.com

URL: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/lajournal>

บทบรรณาธิการ

ตามที่ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre) ได้ประกาศเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 5 พ.ศ. 2568-2572 ในหัวข้อเกณฑ์หลัก ลำดับที่ 2 วารสารมีเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) ที่จดทะเบียนตามชื่อภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักสากล นั้น

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เห็นถึงความสำคัญของการปรับปรุงวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด จึงทำการเปลี่ยนแปลงชื่อวารสารจากเดิม “วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล” เปลี่ยนชื่อเป็น “FOYER: The Journal of Humanities, Social Sciences, and Education” ตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2567 โดยจัดทำเป็นวารสารราย 6 เดือน (2 ฉบับ/ปี) ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน และ ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – เดือนธันวาคม

ฉบับนี้เป็นปีที่ 7 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน 2567 โดยมีบทความที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง บทความละ 3 ท่าน จำนวน 6 เรื่อง บทวิจารณ์หนังสือ จำนวน 1 เรื่อง บทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ เป็นบทความที่มีเนื้อหาหลากหลาย อยู่ในขอบเขตทางวิชาการของวารสารฯ ทั้งยังเป็นประโยชน์ในเชิงทฤษฎีเพื่อให้ นักวิชาการ นักวิจัยนำไปพัฒนาความรู้ต่อยอด การวิจัย หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนบทความที่สนใจส่งบทความมา
ลงตีพิมพ์กับทางวารสารฯ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาอ่าน
ประเมินบทความ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอันเป็น ประโยชน์ และที่สำคัญ
ขอขอบคุณคณะทำงาน ที่ปรึกษาทุกท่านที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินการ
จัดทำวารสารฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วง

ทั้งนี้ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการสำหรับผู้อ่านทุกท่าน หากท่านใดสนใจประสงค์ส่ง
บทความเพื่อเผยแพร่ กองบรรณาธิการยินดีรับบทความและนำไปสู่
กระบวนการพิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายใน และภายนอก
และหากท่านมีข้อเสนอแนะประการใด กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับ
คำแนะนำเพื่อจะนำไปปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพวารสารให้มีมาตรฐานดี
ยิ่งขึ้นต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกาญจน์ นาคนวน
บรรณาธิการประจำฉบับ

The Synthesis of Graduate Research on Literary Pedagogy at Silpakorn University and Naresuan University during 2007–2022

Sathaporn Poompao¹ and Kanchana Witchayapapakorn²
Buddhachinaraj Buddhist College
Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹ and
Faculty of Humanities, Naresuan University²

Received: November 10, 2023

Revised: March 21, 2024

Accepted: April 4, 2024

Abstract

This article aims to synthesize research on teaching and learning literature at the graduate level of Silpakorn University and Naresuan University from 2007 to 2022. The data used for the study includes research by graduate students. Silpakorn University and Naresuan University from 2007–2022 in total 55 papers. The research methods were 1) survey and collect research data, 2) record the data in a table created by the researcher, 3) determine the issues for analysis, including basic information, objectives, types, population, and sample. Innovations used were dependent variable results, tools, content, and statistics used to analyze the data. 4) analyze the data in summary, according to separate points. Then find basic statistics, which are frequency and percentage, and 5) analyze the direction and trend of research on teaching and learning about literature.

The results of the research revealed that:

1. Results from data analysis according to the important issues were follows: 1) Silpakorn University produced the most research on teaching and learning about literature, with a total of 31 research studies, accounting for 56.36 percent of all studies;

2) the majority of objectives that were set were to compare achievement/abilities/skills (a total of 68 items, accounting for 43.87 percent of all the studies), and three main objectives being set accounted for 58.18 percent of all studies; 3) there were 50 experimental studies, which was the majority of the studies, accounting for 90.90 percent of all of them; 4) the population and sample of 26 studies were studies in the third group grade which are Mattayomsuksa 1-3 , with this number accounting for 47.27 percent of all the studies; the researchers used the simplest random sampling method for 38 research studies, with these accounting for 69.09 percent of all of them; 5) most of the innovations used by the researchers were ones regarding format, at 27 studies accounting for 31.76 percent of the total; 6) attitudinal variables were the most popular variables, being covered in 45 studies, accounting for 50.56 percent of the total; 7) most of the research studies used learning management plans as a research tool (50 studies, accounting for 64.93 percent of the total), and most used achievement tests as a data collection tool (41 studies, accounting for 39.04 percent of the total); 8) the literature content was at the third level in the majority of studies, which was 40 studies, accounting for 43.5 percent of the total, and 9) most of the researchers analyzed the data with t-tests (One-sample test); this was done 39 times, accounting for 54.92 percent of the total.

2. Research on teaching and learning literature at Silpakorn University, the emphasis is placed on developing teaching methods to provide teachers with expertise in teaching. Naresuan University was founded in the same way but with the development of technological media as well. Therefore, the direction and trend of research is aimed at developing the creation of modern innovations and new ones to be consistent with learners in the context of the digital society era.

Keywords

synthesizing, research on teaching literature, graduate level

การสังเคราะห์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
ด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี
ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร
ระหว่าง พ.ศ. 2550-2565

สถาพร ปุ่มเป้า¹ และ กาญจนา วิชญาปรภรณ์²
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹ และ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ช่วงปี พ.ศ. 2550–2565 โดยข้อมูลที่ได้นำมาศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550–2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 55 เรื่อง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย คือ 1) สืบค้นและรวบรวมข้อมูลงานวิจัย 2) บันทึกข้อมูลลงในตารางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 3) กำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ประเภท ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นวัตกรรมที่ใช้ ผลตัวแปรตาม เครื่องมือที่ใช้ เนื้อหาที่ใช้ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 4) วิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปแยกตามประเด็นที่วางไว้ และหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ และ 5) วิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการผลิตงานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีมากที่สุดจำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 56.36 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์/ความสามารถ/ทักษะ มากที่สุด จำนวน 68 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 43.87 และตั้งวัตถุประสงค์ 3 ข้อหลัก คิดเป็นร้อยละ 58.18 3) เป็นการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด จำนวน 50 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 90.90 4) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.27 และผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายมากที่สุด จำนวน 38 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 69.09 5) นักวิจัยใช้นวัตกรรมด้านรูปแบบมากที่สุด จำนวน 27 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.76 6) มีตัวแปรตามด้านเจตคติมากที่สุด จำนวน 45 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.56 7) งานวิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยมากที่สุด จำนวน 50 ชุด คิดเป็นร้อยละ 64.93 และใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล มากที่สุด จำนวน 41 ชุด คิดเป็นร้อยละ 39.04 8) เนื้อหาวรรณคดี อยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 3 มากที่สุด จำนวน 40 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.5 และ 9) นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบ t-test (One sample test) มากที่สุด จำนวน 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.92

2. งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีของมหาวิทยาลัย ศิลปากร มุ่งเน้นการพัฒนา รูปแบบวิธีการสอนเป็นสำคัญ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการสอน ส่วนมหาวิทยาลัยนเรศวร ก็พบในลักษณะเช่นเดียวกันแต่มีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเข้ามาร่วมด้วย ดังนั้น ทิศทางและแนวโน้มการวิจัยจึงมุ่งพัฒนาการสร้างสรรค่นวัตกรรมที่ทันสมัย และมีความแปลกใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนในบริบทยุคสังคมดิจิทัล

คำสำคัญ

การสังเคราะห์, งานวิจัยการสอนวรรณคดี, ระดับบัณฑิตศึกษา

บทนำ

วรรณคดี คืองานเขียนที่ถูกรับว่าแต่งดี กล่าวคือมีคุณลักษณะโดดเด่นในเรื่องของการประพันธ์ที่งดงามไปด้วยวรรณศิลป์ เป็นงานที่มุ่งให้ความรู้ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกรีกคิดของผู้ประพันธ์มาอย่างผู้อ่าน สะท้อนภาพต่าง ๆ ของสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมที่ค้ำจุนของไทยในอดีตสู่ปัจจุบัน ดังที่ Kasmankit, K. (2015, p. 93) ได้อธิบายถึงความสำคัญของวรรณคดีเอาไว้ว่า วรรณคดีเป็นทรัพย์สินทางปัญญา เป็นผลของความคิด ความรู้และประสบการณ์ของคนไทย แสดงให้เห็นลักษณะความเป็นไทยอย่างเด่นชัด สามารถเชื่อมโยงผู้คนบนโลกในชาติต่าง ๆ ให้มีสัมพันธไมตรีที่ดีมีความเข้าใจกัน ทำให้สังคมมีความสงบสุขหรือนำไปสู่สันติภาพ ดังนั้น วรรณคดีจึงมีประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้ศึกษาโดยตรง

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี นับตั้งแต่เริ่มแรกที่ได้มีการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาภาษาไทย เพื่อให้เยาวชนได้เข้าใจถึงศิลปวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมไทยที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมา โดยผ่านเรื่องราวของการเรียนวรรณคดี ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการเรียนและการสอนวรรณคดีให้กับผู้เรียนในทุกระดับ โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บรรจุสาระวรรณคดีเอาไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย อยู่ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้คือ ผู้เรียนทุกคนต้องมีความเข้าใจ ได้วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นวรรณคดีและวรรณกรรมของไทยด้วยการเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ (Ministry of Education, 2008)

นอกจากนี้ การเรียนและการสอนวรรณคดีที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนในทุก ๆ ระดับชั้นโดยตรงแล้ว ในส่วนของการจัดการเรียนและการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการสอนด้านภาษาไทย ต่างให้ความสำคัญในการ

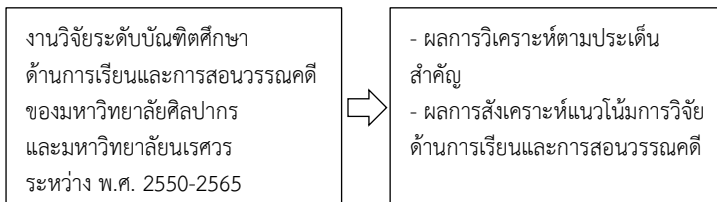
พัฒนาครูผู้สอนภาษาไทย ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ ในศาสตร์ของตน และสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการ ยื่นสำเร็จการศึกษาเพื่อขอรับปริญญา โดยผลงานวิจัยดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็น จำนวนมากนั้นล้วนมีคุณค่า เพราะเป็นผลงานที่ช่วยขับเคลื่อนและพัฒนา แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนและผู้สอน ดังเห็นได้จากงานวิจัยของ Raksapun, P. (2003) ที่ได้สังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการเรียนและการ สอนภาษาไทย ช่วง พ.ศ. 2533–2545 พบว่า ผู้สอนนำวิธีสอนและนวัตกรรม ใหม่ ๆ มาใช้ไม่มากนัก ส่วนใหญ่ทำวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เกม เพลง นิทาน สื่อภาพการ์ตูน ภาพเสมือนจริง และการสอนแบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษาถิ่นอยู่จำนวนมาก และงานวิจัยของ Khunmathurot, S. & et al, (2020) ก็ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยของนิสิต บัณฑิตศึกษา ในปี พ.ศ. 2546–2561 ผลปรากฏว่า ครูผู้สอนภาษาไทยมัก เลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนเป็นวิธีหลักในการพัฒนางานวิจัยระดับ บัณฑิตศึกษา ดังนั้น งานวิจัยทางด้านการสอนภาษาไทยของบัณฑิตศึกษา มี การปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องเข้ากับยุคสมัยที่มีความเจริญรุดหน้า ทางด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองทักษะการเรียนรู้ ของศตวรรษที่ 21 และประเทศไทย 4.0 นั่นเอง

ด้วยความสำคัญของการเรียนและการสอนวรรณคดี และจากที่ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยที่มีผู้ศึกษาทำการสังเคราะห์งานวิจัยของนิสิต/นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทางด้านการสอนภาษาไทย ในช่วงเวลา 1 ทศวรรษครึ่งนั้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อค้นพบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นการสังเคราะห์ในลักษณะภาพรวมที่ครอบคลุมทั้งการสอนหลักภาษาไทย วรรณคดีไทย หรือการสอนภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ยังไม่มีการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งอย่างละเอียด ด้วยเหตุผลนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษางานวิจัยที่ศึกษาด้านวรรณคดีโดยเฉพาะ โดยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกศึกษางานวิจัยจากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย โดยเปิดสอนทั้งในระดับปริญญาโท และเอกควบคู่กัน หรือมีงานวิจัยในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของกลุ่มที่เรียนทางด้านการสอนภาษาไทย ที่มีจำนวนงานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีมากที่สุด ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งทั้ง 2 สถาบันนี้ เปิดหลักสูตรสาขาวิชาตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น และมีการผลิตผลงานวิจัยด้านการเรียนและการสอนวรรณคดีมากที่สุดรวมกันถึง 55 เรื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำมาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้างานวิจัยด้านการสอนวรรณคดี และเป็นแนวทางสำคัญสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรม และเห็นแนวโน้มการวิจัยของระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ครูผู้สอนและผู้เรียนในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ช่วงปี พ.ศ. 2550–2565

กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

Figure 1 Conceptual framework of the research.

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะงานวิจัยด้านการเรียนและการสอนวรรณคดี เฉพาะมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2565 ทั้งวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระฉบับเต็ม ซึ่งเป็นงานวิจัยใช้เพื่อขอรับปริญญาในระดับปริญญาโทและเอก สำหรับ นิสิต/นักศึกษาเท่านั้น รวมเป็นงานวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 55 เรื่อง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. สํารวจและศึกษาข้อมูลของวิจัยด้านการเรียนและการสอน
วรรณคดี ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2550 - 2565 ที่เสร็จสมบูรณ์ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ
ฉบับเต็ม รวมงานวิจัยทั้งหมด 55 เรื่อง จากการสืบค้นในฐานข้อมูลงานวิจัย
(ThaiLIS) ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยนเรศวร และ
เว็บไซต์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. บันทึกข้อมูลลงในตารางที่ผู้วิจัยสร้างเอง และตรวจสอบข้อมูล
มากกว่า 1 รอบ เพื่อให้ผลของข้อมูลมีความถูกต้องและไม่คลาดเคลื่อน

3. วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแยก
กลุ่ม โดยกำหนดประเด็นต่าง ๆ จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐาน
และจำนวนงานวิจัย 2) วัตถุประสงค์ 3) ประเภท 4) ประชากรและกลุ่ม
ตัวอย่าง 5) นวัตกรรม 6) ผลของตัวแปรตาม 7) เครื่องมือ 8) เนื้อหา และ
9) สถิติที่วิเคราะห์ข้อมูล

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้สรุปแยกเป็นประเด็นตามที่ได้วางไว้
โดยสรุปข้อมูลแยกออกเป็นกลุ่ม ๆ แล้วคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ตามข้อเท็จจริงที่รวบรวมได้

5. วิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการวิจัยด้านการเรียนและการ
สอนวรรณคดี เพื่อสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากผลของวิจัยและข้อเสนอแนะ

6. นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ข้อมูลในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์และสรุปผลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน และจำนวนงานวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ มหาวิทยาลัย หลักสูตร/สาขาวิชา จำนวนของวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระที่เกี่ยวกับการเรียนและการสอนวรรณคดี โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ชื่อมหาวิทยาลัย	ชื่อหลักสูตร/สาขาวิชา	จำนวนวิทยานิพนธ์/ร้อยละ	จำนวนการค้นคว้าอิสระ/ร้อยละ	รวมจำนวน/ร้อยละ
มหาวิทยาลัยศิลปากร	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	4	0	4
	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	(11.76)	(0.00)	(7.30)
	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	27	0	27
	สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	(79.41)	(0.00)	(49.09)
มหาวิทยาลัยนเรศวร	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต	1	0	1
	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	(2.94)	(0.00)	(1.81)
	การศึกษามหาบัณฑิต	2	21	21
	สาขาวิชาภาษาไทย	(5.88)	(100)	(40.00)
รวม		34	21	55
		(100)	(100)	(100)

Table 1 Basic information and the amount of research

จากตารางที่ 1 พบว่า มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการผลิตงานวิจัย ด้านการเรียนและการสอนวรรณคดีมากที่สุด ได้แก่ งานวิจัยของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.30 งานวิจัยของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 27 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 49.09 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้แก่ งานวิจัยของหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.81 และงานวิจัยของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 40.00

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ และจำนวนข้อวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวม จำนวน/ ร้อยละ
1. เพื่อสร้าง/พัฒนา/ รูปแบบ/กระบวนการ เรียนรู้/กิจกรรมของการ เรียนรู้/แผนการจัด การเรียนรู้	9 (11.11)	9 (12.16)	18 (5.16)

วัตถุประสงค์	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวม จำนวน/ ร้อยละ
2. เพื่อศึกษาปัญหา/ข้อมูล พื้นฐาน/วิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็น/แนวทาง	1 (1.23)	1 (1.35)	2 (1.29)
3. เพื่อศึกษาผล/ ประสิทธิผล	5 (6.17)	1 (1.35)	6 (3.87)
4. เพื่อสร้างและหาคุณภาพ/ ประสิทธิภาพ/ตรวจสอบ คุณภาพ/หาดัชนีประสิทธิผล	1 (1.23)	7 (9.45)	8 (5.16)
5. เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์/ความสามารถ/ ทักษะ	34 (41.97)	34 (45.94)	68 (43.87)
6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ/ ความคิดเห็น/เจตคติ	29 (35.80)	21 (28.37)	50 (32.25)
7. เพื่อประเมินประสิทธิผล/ ประสิทธิภาพ/ปรับปรุง รูปแบบ	1 (1.23)	1 (1.35)	2 (1.29)
8. เพื่อขยายผลรูปแบบ	1 (1.23)	0 (0.00)	1 (0.64)
รวม	81 (100)	74 (100)	155 (100)

หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง ตั้งวัตถุประสงค์ได้มากกว่า 1 ข้อ

Table 2 Research objectives

จากตารางที่ 2 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ มากที่สุด จำนวน 68 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 43.87 รองลงมาคือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ความคิดเห็น และเจตคติ จำนวน 50 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมาคือ เพื่อสร้างพัฒนารูปแบบ กระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมของการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 5.16 รองลงมาคือ เพื่อสร้างและหาคุณภาพ ประสิทธิภาพ ตรวจสอบคุณภาพ หาดัชนีประสิทธิผล จำนวน 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 5.16 รองลงมาคือ เพื่อศึกษาผล ประสิทธิภาพ จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 3.87 รองลงมาคือ เพื่อศึกษาปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแนวทาง จำนวน 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 1.29 เพื่อประเมินประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และปรับปรุงรูปแบบ จำนวน 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 1.29 เท่ากัน และเพื่อขยายผลรูปแบบ จำนวน 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 1.29 ตามลำดับ

2.2 จำนวนข้อวัตถุประสงค์

จำนวนข้อ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
วัตถุประสงค์ 2 ข้อ	17 (54.83)	4 (16.66)	21 (38.18)
วัตถุประสงค์ 3 ข้อ	13 (41.93)	19 (79.16)	32 (58.18)
วัตถุประสงค์ 4 ข้อ	1 (3.22)	1 (4.16)	2 (3.63)
รวม	31 (100)	24 (100)	55 (100)

Table 3 Number of objective items

จากตารางที่ 3 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ตั้งวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ มากที่สุด จำนวน 32 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 58.18 รองลงมาคือ จำนวน 2 ข้อ จำนวน 21 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 38.18 และรองลงมาคือ จำนวน 4 ข้อ จำนวน 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 3.63 ตามลำดับ

3. ประเภทของงานวิจัย

ประเภทของงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
การวิจัยและพัฒนา (R&D)	4 (12.90)	1 (4.16)	5 (9.10)
การวิจัยเชิงทดลอง	27 (87.09)	23 (95.83)	50 (90.90)
รวม	31 (100)	24 (100)	55 (100)

Table 4 Types of research

จากตารางที่ 4 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นประเภทการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด จำนวน 50 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 90.90 และเป็นประเภทการวิจัยและพัฒนา (R&D) จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.10

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างใน 2 ประเด็น ได้แก่ การเลือกระดับชั้น และวิธีการเลือก ดังนี้

4.1 การเลือกระดับชั้นของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับช่วงชั้น	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
ช่วงชั้นที่ 2	3	2	5
ประถมศึกษาตอนปลาย	(9.67)	(8.33)	(9.09)
ช่วงชั้นที่ 3	10	16	26
มัธยมศึกษาตอนต้น	(32.25)	(66.66)	(47.27)
ช่วงชั้นที่ 4	15	5	20
มัธยมศึกษาตอนปลาย	(48.38)	(20.83)	(36.36)
ระดับอุดมศึกษา	3	1	4
	(9.67)	(4.16)	(7.27)
รวม	31	24	55
	(100)	(100)	(100)

Table 5 Selection of population and sample levels

จากตารางที่ 5 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในระดับช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาตอนต้น มากที่สุด จำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.27 รองลงมาคือ ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 และรองลงมาคือระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.27 ตามลำดับ

4.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือก	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นครสวรรค์/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
การเลือกแบบเจาะจง	1 (3.22)	11 (45.83)	12 (21.81)
การสุ่มอย่างง่าย	29 (93.54)	9 (37.50)	38 (69.09)
การสุ่มแบบหลายขั้นตอน	1 (3.22)	0 (0.00)	1 (1.81)
การสุ่มแบบกลุ่ม	0 (0.00)	4 (16.66)	4 (7.27)
รวม	31 (100)	24 (100)	55 (100)

Table 6 Sample selection method

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย มากที่สุด จำนวน 38 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 69.09 รองลงมาคือ การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.81 รองลงมาคือ การสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.27 และรองลงมาคือ การสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.81 ตามลำดับ

5. นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยจัดหมวดหมู่ได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) แนวคิดทฤษฎี 2) รูปแบบ 3) วิธีการ 4) เทคนิค 5) กลวิธี และ 6) สื่อและเทคโนโลยี รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ประเภทของ นวัตกรรม	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
1. แนวคิดทฤษฎี	8 (20.00)	9 (20.00)	17 (20.00)
2. รูปแบบ	15 (37.05)	12 (26.66)	27 (31.76)
3. วิธีการ	2 (5.00)	1 (2.22)	3 (3.52)
4. เทคนิค	7 (17.05)	8 (17.77)	15 (17.64)
5. กลวิธี	2 (5.00)	2 (4.44)	4 (4.70)
6. สื่อและเทคโนโลยี	6 (15.00)	13 (28.88)	19 (22.35)
รวม	40 (100)	45 (100)	85 (100)

หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง ใช้นวัตกรรมได้มากกว่า 1 อย่าง

Table 7 Types of innovation

จากตารางที่ 7 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้นวัตกรรมด้านรูปแบบ มากที่สุด จำนวน 27 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.76 รองลงมาคือ ด้านสื่อและเทคโนโลยี จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.35 รองลงมาคือ แนวคิดทฤษฎี จำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ รองลงมาคือ ด้านเทคนิค จำนวน 15 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17.64 รองลงมาคือ กลวิธี จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.70 และรองลงมาคือ วิธีการ จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.52 ตามลำดับ

6. ผลของตัวแปรตามในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรตาม พบใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) ตัวแปรตามที่เป็นผลกับผู้เรียนหรือกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ตัวแปรตามที่เป็นผลกับเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 1) ด้านความรู้
- 2) ด้านทักษะ
- 3) ด้านเจตคติ และ
- 4) ด้านผลคุณภาพ/ประสิทธิภาพของเครื่องมือ รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ผลของตัวแปรตาม	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
1. ด้านความรู้	20 (33.89)	14 (35.00)	34 (34.34)
2. ด้านทักษะ	10 (16.94)	8 (20.00)	18 (18.18)
3. ด้านเจตคติ	29 (49.15)	16 (40.00)	45 (45.45)
4. ด้านผลคุณภาพ ประสิทธิภาพของ เครื่องมือ	0 (00.00)	2 (5.00)	2 (2.02)
รวม	59 (99.98)	40 (100)	99 (100)

หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง กำหนดตัวแปรตามได้มากกว่า 1 ตัว

Table 8 Dependent variables in the research

จากตารางที่ 8 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่พบตัวแปรตามด้านเจตคติมากที่สุด จำนวน 45 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาคือ ตัวแปรตามด้านความรู้ จำนวน 34 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.34 รองลงมาคือ ตัวแปรตามด้านทักษะ จำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.18 และรองลงมาคือ ด้านผลคุณภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นจำนวน 2.02 ตามลำดับ

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

7.1 เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการ

เครื่องมือ ที่ใช้ดำเนินการ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
รูปแบบการสอน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น	2 (5.55)	2 (4.87)	4 (5.19)
แผนการจัดการเรียนรู้	27 (75.00)	23 (56.09)	50 (64.93)
สื่อและเทคโนโลยี	7 (19.45)	16 (39.02)	23 (29.87)
รวม	36 (100)	41 (100)	77 (100)

หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง มีเครื่องมือได้มากกว่า 1 อย่าง

Table 9 Tools used for processing

จากตารางที่ 9 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการงานวิจัย เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 50 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.93 รองลงมาคือ สื่อและเทคโนโลยี จำนวน 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.87 และรองลงมาคือรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.19 ตามลำดับ

7.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร/ ร้อยละ	รวม จำนวน/ ร้อยละ
แบบทดสอบวัด	22	19	41
ผลสัมฤทธิ์	(35.48)	(44.18)	(39.04)
แบบทดสอบทักษะ	4	0	4
	(6.45)	(0.00)	(3.80)
แบบวัดความสามารถ	3	4	7
	(4.83)	(9.30)	(6.66)
แบบประเมิน	1	1	2
ความสามารถ	(1.61)	(2.32)	(1.90)
แบบสอบถาม/ประเมิน	3	19	22
ความพึงพอใจ	(4.83)	(44.18)	(20.95)
แบบสอบถาม	26	0	26
ความคิดเห็น	(41.93)	(0.00)	(24.76)
แบบบันทึกสะท้อนผลการ	1	0	1
เรียนรู้	(1.61)	(0.00)	(0.95)
แบบวัดความซาบซึ้ง	1	0	1
	(1.61)	(0.00)	(0.95)
แบบสังเกต	1	0	1
	(1.61)	(0.00)	(0.95)
รวม	62	43	105
	(100)	(100)	(100)

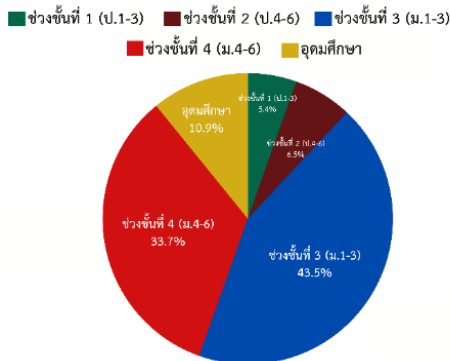
หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง มีเครื่องมือได้มากกว่า 1 อย่าง

Table 10 Data collection tools

จากตารางที่ 10 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มากที่สุด จำนวน 41 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.04 รองลงมาคือแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.76 รองลงมาคือ แบบสอบถาม/ประเมินความพึงพอใจ จำนวน 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.95 รองลงมาคือ แบบวัดความสามารถ พบจำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.66 รองลงมาคือ แบบทดสอบทักษะ จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.80 รองลงมาคือ แบบประเมินความสามารถ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.90 รองลงมาคือ แบบบันทึกสะท้อนผลการเรียนรู้ แบบวัดความซาบซึ้ง และแบบสังเกต จำนวน 1 ครั้งเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.95 เท่ากัน ตามลำดับ

8. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละระดับชั้นที่พบว่าถูกนำมาใช้เป็นเนื้อหา มีรายละเอียดตามแผนภูมิ ดังนี้

หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง ใช้เนื้อหาได้มากกว่า 1 เรื่อง

Chart 1 Content of literature and literature used in research

จากแผนภูมิที่ 1 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้วรรณคดีและวรรณกรรมของระดับช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มากที่สุดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบงานวิจัยจำนวน 40 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.5 ได้แก่ เรื่อง นิราศภูเขาทอง กาพย์พระไชยสุริยา ราชธาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ศิลาจารึกหลักที่ 1 บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนเอราวัณ สุภาษิตพระร่วง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร พระบรมราโชวาท โคลงโลกนิติ อิศรญาณภาพนิพนธ์ บทเสภาเสวก ตอนวิศวกรรมา และพระสุริยอภัยขาดคอช้าง รองลงมาคือ ระดับช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พบงานวิจัย จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.7 ได้แก่ เรื่อง บทละครเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง บทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มีทนะพาธา ลิลิตตะเลงพ่าย ตอนกระทำยุทธหัตถี ลิลิตตะเลงพ่าย ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี บทเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายเป็นกุฎี สามัคคีเภทคำฉันท์ สามก๊ก ตอนกวนอูไปรับราชการกับโจโฉ ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ โคลนติดล้อ ตอนความนิยมเป็นเสมียน และนิทานเวตาล รองลงมาคือ ระดับอุดมศึกษา พบงานวิจัย จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.9 ได้แก่เรื่อง ราตรีดาวกะพริบ ชีวิตมหัศจรรย์ของอ็อกส์ต ฤดูไม่หนาว ความสุขของกะทิ หน้าต่างบานแรก ช่างสำราญพระนลคำหลวง ขุนช้างขุนแผน และอิเหนา รองลงมาคือ ระดับช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบงานวิจัยจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.5 ได้แก่ เรื่อง บทละครนอก เรื่อง สังข์ทอง รามเกียรติ์ ตอนศึกสายเลือด สุภาษิตสอนหญิง กบเลือกนาย และพญากง พญาพาน และรองลงมาคือ ระดับช่วงชั้นที่

1 ประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบงานวิจัยจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.4 ได้แก่ เรื่อง เงาะป่า ราชสีห์กับหนู เทพารักษ์กับคนตัดไม้ และกระต่ายกับเต่า

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถิติที่วิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

สถิติ วิเคราะห์ข้อมูล	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร/ ร้อยละ	จำนวนงานวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร/ ร้อยละ	รวมจำนวน/ ร้อยละ
t-test (for dependent)	2 (6.45)	14 (46.66)	16 (22.53)
t-test (One sample test)	25 (80.64)	14 (46.66)	39 (54.92)
t-test (Pair sample test)	4 (12.90)	1 (3.33)	5 (7.04)
One Way ANOVA	0 (0.00)	1 (3.33)	1 (1.40)
รวม	31 (100)	28 (100)	71 (100)

หมายเหตุ - งานวิจัย 1 เรื่อง ใช้สถิติได้มากกว่า 1 ตัว

Table 11 Statistics of data analysis

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้วิจัยส่วนใหญ่ใช้สถิติแบบ t-test (One sample test) ในการวิเคราะห์ข้อมูล มากที่สุด จำนวน 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.92 รองลงมาคือ t-test (for dependent) จำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.53 รองลงมาคือ t-test (Pair sample test) จำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.04 และรองลงมาคือ One Way ANOVA จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการสังเคราะห์งานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการเรียนและการสอนวรรณคดี ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ระหว่าง พ.ศ. 2550–2565 ทำให้ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลออกมาในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยภาพรวม พบว่า มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ผลิตผลงานวิจัยด้านการเรียนและการสอนวรรณคดีจำนวนมากกว่ามหาวิทยาลัยนเรศวร โดยเป็นวิทยานิพนธ์อย่างเดียทั้งหมด 31 เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เปิดสอนด้านการสอนภาษาไทยในระดับบัณฑิตศึกษา มาเป็นเวลายาวนานกว่า ในขณะที่มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาด้านการสอนภาษาไทยตามหลัง เมื่อปี พ.ศ. 2561 แต่กลับพบจำนวนของงานวิจัยด้านการเรียนและการสอนวรรณคดี ถึง 23 เรื่องด้วยกัน โดยเป็นวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ตามแผนของการเรียน สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อมีสถาบันการศึกษาด้านการสอนภาษาไทยเพิ่มขึ้นในประเทศไทย ทำให้เห็นถึงผู้ที่สนใจเข้าเรียนต่อเป็นจำนวนมากไม่น้อย ส่งผลให้เกิดผลงานวิจัยด้านวรรณคดีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยงานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ได้มุ่งเน้นไปที่การวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ และพัฒนาทักษะของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการเรียนการสอนวรรณคดีในอดีตจนถึง

ปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่ควร พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคอยู่
มาก ดังเห็นได้จากข้อมูลส่วนใหญ่ที่นักวิจัยได้กล่าวไว้ในความเป็นมาของ
ปัญหาการวิจัย อาทิ ปัญหาผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) ผลทดสอบ
ปลายภาคเรียน ปัญหาทักษะการอ่าน เป็นต้น ดังเช่นงานวิจัยเรื่อง
การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา
(Rodlek, 2012) งานวิจัยนี้ได้ให้รายละเอียดถึงปัญหาการวิจัยสรุปได้ว่า
นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน เพราะคิดว่าวรรณคดีเป็นเรื่องที่เข้าใจ
ยากและซับซ้อน คำศัพท์โบราณยากต่อการเข้าใจ มองว่าวรรณคดีเป็นเรื่อง
น่าเบื่อ นอกจากนี้งานวิจัยส่วนใหญ่ที่นักวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา
แก้ไขปัญหาย่อยด้วยกันหลัก ๆ 3 ข้อ คือ เพื่อพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาแก้ไข
ปัญหา จากนั้นเปรียบเทียบคะแนนเพื่อให้ทราบผลก่อนและหลังการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ สุดท้ายสอบถามผู้เรียนว่าพึงพอใจและมีความคิดเห็น
อย่างไรต่อการเรียนด้วยวิธีนั้น ๆ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง
ส่วนใหญ่เป็นประเภทการวิจัยเชิงทดลอง พบจากงานวิจัยระดับปริญญาโท
เนื่องจากนักวิจัยเป็นครูอยู่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการ
ทดลองส่วนใหญ่จึงเป็นนักเรียนที่ตนเองสอนอยู่ โดยมีวิธีการเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย ในขณะที่นักวิจัยที่เป็นนิสิตระดับปริญญาเอก
ได้ทำวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยเน้นพัฒนารูปแบบการ
สอนขึ้นใหม่ เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา งานวิจัยทั้ง 2 แห่ง
ครูผู้สอนใช้นวัตกรรมด้านรูปแบบการสอนต่าง ๆ มากที่สุด เป็นเครื่องมือใน
การพัฒนาผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง เพราะรูปแบบการสอนช่วยให้ครูสามารถจัด
กิจกรรมในวิธีที่หลากหลาย และยังเลือกใช้ให้เหมาะสมตรงตามเป้าหมาย
ของผู้เรียนในแต่ละบริบท สอดคล้องกับ Khaemmanee, (2023, p. 221)
ได้อธิบายว่า รูปแบบของการสอน มีองค์ประกอบสำคัญ คือ หลักการ
ปรัชญา ทฤษฎี แนวความคิดหรือความเชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นสภาพลักษณะของ

การเรียนรู้และการสอนที่ครบถ้วนด้วยขั้นตอน วิธีสอน เทคนิคต่าง ๆ ที่เป็นไปตามหลักหรือแนวคิดที่กำหนดเอาไว้ โดยรูปแบบนั้นต้องได้รับการยอมรับผ่านการทดสอบ พิสูจน์ ว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ เมื่อถูกนำไปใช้ประกอบการสอนต้องได้ผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบดังกล่าว และยังสอดคล้องกับ Phuwiphadawat (2008) ที่อธิบายว่า รูปแบบการสอนใดก็ตามที่ไม่มีประสิทธิภาพซับซ้อนในกระบวนการขั้นตอน และสามารถนำมาใช้ได้ อย่างสะดวกสบาย ทำให้ครูผู้สอนทำความเข้าใจได้ง่าย ส่วนใหญ่จะนิยมนำมาเป็นเครื่องมือใช้สอนอย่างแพร่หลาย เช่นงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์วรรณคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเลือกวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคแผนที่ความคิด (Wanphet, 2017) ความน่าสนใจของงานนี้คือ เป็นการนำเอาวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีในเนื้อหาเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรและบทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนเฮอร์วีน ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนดังกล่าวผลคะแนนหลังเรียนสูงขึ้น และได้รับความคิดเห็นว่าวิธีการสอนนี้ผลอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นกวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ยังได้ใช้นวัตกรรมประเภทสื่อและเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองต่อการศึกษาประเทศไทย 4.0 และเป็นยุคแห่งสังคมดิจิทัล ดังเช่นงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์วรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ด้วยรูปแบบ CCT - THINKING SCHOOLS MODEL ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (Khongkhon, 2021) โดยงานวิจัยนี้มีความน่าสนใจคือ เป็นการใช้อสื่อเทคโนโลยี CCT - THINKING SCHOOLS MODEL (CAI) และแอปพลิเคชันที่ผู้เรียนสามารถใช้ได้ในสมาร์ทโฟน พร้อมด้วยกระบวนการเรียนรู้วรรณคดีที่มีขั้นตอน 6 ขั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดระดับสูง คิดวิเคราะห์ คิดโดยมี

วิจารณ์ญาณ และคิดได้สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Wiboonyasarin (2014) ที่กล่าวว่า ยุคดิจิทัลครูผู้สอนต้องพัฒนาความรู้ของตนเองให้เท่าทันต่อผู้เรียน อยู่เสมอ เพราะเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบที่หลากหลาย ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือก รู้จักใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน และสามารถสร้างสื่อ ประกอบการเรียนที่ตอบสนองให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนกับผู้เรียนได้ ทุกที่ทุกเวลา เพราะผู้เรียนยุคนี้เรียนรู้ได้รวดเร็ว ทันยุค ทันเหตุการณ์ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ส่วนใหญ่นักวิจัยได้ผลของตัวแปรตาม ด้านเจตคติมากที่สุด เนื่องด้วยครูผู้สอนต่างให้ความสำคัญว่าผู้เรียนมีระดับ ความพึงพอใจ ความคิดเห็น ทศนคติหรือความรู้สึกอย่างไร ที่มีต่อการเรียน ด้วยนวัตกรรมที่ครูผู้สอนนำมาใช้ เป็นการบ่งบอกถึงความสำเร็จของวิธีที่ นำมาใช้ ในส่วนเครื่องมือการดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ เปรียบเหมือนเข็มทิศนำทาง โดยมีการระบุรายละเอียดขั้นตอนชัดเจน รวมถึงวิธีการวัดและประเมินผล และการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ร่วมอยู่ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Pornkul, Ch. (2008) ที่กล่าวถึงความสำคัญของแผนการ จัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ช่วยทำให้ผู้เรียนได้บรรลุ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เพราะแผนการรู้มืองค์ประกอบสำคัญ โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเป็นไปตาม รายละเอียดขั้นตอน ส่วนเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ทั้ง 2 มหาวิทยาลัย ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด เพราะเป็นเครื่องมือที่ ทำให้ทราบผลหลังการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี 2552-2554 (Na Phikun, 2014) โดยผลการวิจัยในด้านเครื่องมือที่ใช้ พบว่า ส่วนมากเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 110 เครื่องมือ ดังนั้น ทำให้เห็นว่างานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ได้ใช้ทั้งแผนการจัดการ

เรียนรู้และแบบทดสอบมากที่สุดเหมือนกัน เพราะว่าทั้ง 2 เครื่องมือเป็นสิ่งที่สายการศึกษามักนิยมใช้ร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2548–2558 (Suriyamonthon, Ph. 2022) พบว่า เครื่องมือที่ได้ใช้มากที่สุดก็คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และมักใช้ร่วมกับแบบทดสอบอยู่เสมอ เพราะการจะพัฒนาวิธีการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน โดยเฉพาะกระบวนการของการสอนจะต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่กำหนดขั้นตอนนำทางให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ในส่วนของเนื้อหาที่นักวิจัยนำมาใช้ศึกษา งานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง พบว่ามีเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยส่วนใหญ่เป็นวรรณคดีในระดับช่วงชั้นที่ 3 คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งวรรณคดีแต่ละเรื่องนั้นเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการกำหนดรายชื่อวรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในส่วนของการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทราบผลจากการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ส่วนใหญ่นักวิจัยใช้สถิติแบบ t-test (One sample test) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ดังเช่นงานวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับกลวิธี REAP เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (Phuengjit, 2022) สรุปได้ว่า งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ one sample ในการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยเปรียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ผลปรากฏว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองดังกล่าวมีผลการคิดวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

2. จากการสังเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการเรียนและการสอน
วรรณคดี ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัย
นเรศวร ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2565 โดยผู้วิจัยขออภิปรายให้เห็นถึงความ
ลักษณะโดดเด่นของงานวิจัยทั้ง 2 มหาวิทยาลัย ดังนี้ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พบว่า งานวิจัยโดยรวมเป็นวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น งานวิจัยส่วนใหญ่พบในระดับ
ปริญญาโท โดยมุ่งเน้นการวิจัยโดยใช้การเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎี
รูปแบบ วิธีการ และเทคนิคเป็นหลัก พบการใช้สื่อและเทคโนโลยีจำนวนไม่
มาก ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์สำหรับช่วยสอน (CAI) ทำให้เห็นว่า
งานวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีความโดดเด่นในเรื่องวิธีการสอนเป็นหลัก
ทั้งนี้เนื่องด้วยหลักสูตรฯ ได้เปิดทำการสอนเป็นยุคแรก ๆ เทคโนโลยียังไม่ได้
ก้าวหน้า และรูปแบบวิจัยไม่ได้เน้นการสร้างนวัตกรรมที่แปลกใหม่อย่างเช่น
ในปัจจุบัน สอดคล้องกับ Wiboonyasarin (2014) ได้กล่าวว่า การสร้าง
นวัตกรรมเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของครูเป็นอย่างมาก เพราะยังไม่ถูก
นำมาใช้อย่างแพร่หลาย เนื่องจากนวัตกรรมคือสิ่งที่ผ่านการประดิษฐ์คิดค้น
ขึ้นมาใหม่ โดยเข้ามาเปลี่ยนแปลงกระบวนการต่าง ๆ ของสิ่งเดิมที่มีอยู่เพื่อ
ปรับให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ดังนั้น งานวิจัยในยุคแรกจึงมุ่งเน้นการพัฒนาตัว
ครูผู้สอนเป็นหลักเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการสอน สอดคล้องกับ
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร (Faculty of Education, Silpakorn University, 2019) ประชญา
หลักสูตรที่ว่า พัฒนาศักยภาพครูสอนภาษาไทยให้มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ
เป็นผู้นำสร้างสรรค์องค์ความรู้ การวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจน
อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสรุปได้ว่า
ผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาไทยทุกระดับ
มีเป็นผู้นำด้านวิชาชีพการสอนภาษาไทย มีจิตสาธารณะ นำความรู้ตอบแทน
สังคม ในส่วนของงานวิจัยด้านการเรียนการสอนวรรณคดีระดับปริญญาเอก
ของมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นงานวิจัยที่พบในสาขาวิชาหลักสูตรและการ

สอน จำนวน 4 เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพิ่งเริ่มเปิดสอนในปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่าน มา จึงยังไม่มีผลงานวิจัย สำหรับงานวิจัย 4 เล่มดังกล่าวนั้น ได้มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาความรู้ ทักษะนิสิตระดับอุดมศึกษา โดยการนำแนวคิดทฤษฎี รูปแบบต่าง ๆ มาสังเคราะห์สร้างเป็นรูปแบบการเรียนการสอนขึ้นใหม่ เพื่อให้ นิสิตมีกระบวนการเรียนรู้วรรณคดีระดับสูงขึ้น ในส่วนของมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี เป็นวิทยานิพนธ์จำนวนน้อยกว่าการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ นิสิตเป็นครูอาจารย์ประจำการ ได้ลงเรียนแผนการเรียนที่ต้องทำการค้นคว้าอิสระ งานวิจัยส่วนมากจึงพบในระดับปริญญาโท โดยนักวิจัยมุ่งเน้นไปที่การใช้ นวัตกรรมประเภท รูปแบบ เทคนิค วิธีการสอนต่าง ๆ ลักษณะ เช่นเดียวกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร แต่จะมีความแตกต่างและ โดดเด่นมากกว่าก็คือ ได้ใช้ควบคู่ไปกับสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาก ขึ้น เช่น แอปพลิเคชัน อินโฟกราฟิก เว็บไซต์ เกมทางการศึกษาออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร เปิดทำการสอนในปี พ.ศ. 2561 เป็นยุคเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า การวิจัยจึงเน้นพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยนเรศวร (Faculty of Education, Naresuan University, 2018) ตรงกับปรัชญาของ หลักสูตร สรุปได้ว่า มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ทางด้านวิชาการ ใช้ นวัตกรรม ที่ทันสมัยให้เหมาะสมกับบริบทสังคมดิจิทัล ทำวิจัยเพื่อการเรียนการสอน ภาษาไทย และนำนวัตกรรมการเรียนการสอนสมัยใหม่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อสังคมและประเทศ

ด้วยความโดดเด่นของงานวิจัยด้านการเรียนและการสอนวรรณคดีของมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนเรศวร ทำให้มองเห็นทิศทางและแนวโน้มการวิจัยด้านการเรียนการสอนวรรณคดี ที่มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ เทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อความเป็นระบบระเบียบมีขั้นตอนที่ชัดเจน เป็นงานวิจัยที่เป็นทิศทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา เพราะการพัฒนาการสอนเป็นหัวใจสำคัญสำหรับครูผู้สอน เพื่อให้ครูปรับตัวเข้ากับยุคสมัยและสร้างสรรค์การสอนวรรณคดีให้ทันสมัยแปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ เป็นงานวิจัยที่สร้างแรงผลักดันให้กับครูผู้สอนยุคใหม่สามารถสร้างสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อใช้ควบคู่กับรูปแบบการสอนวรรณคดี โดยสื่อเทคโนโลยีต้องช่วยเร้าความสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ของวรรณคดีได้ง่ายยิ่งขึ้น งานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ได้มีการวิจัยที่บูรณาการข้ามศาสตร์โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ของวรรณคดี ถ่ายทอดผ่านกระบวนการตามรูปแบบการสอนที่มักไม่ถูกนำมาใช้ในการวิจัยทางศาสตร์การสอนวรรณคดีไทย เช่น แนวคิดสเตอร์นเบอร์ก แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก PERMA รูปแบบ MACRO model เป็นต้น งานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ที่ได้เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาล้วนสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้โดยมีจุดหมายเดียวกันคือมุ่งหวังพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ มีคุณลักษณะที่สังคมประเทศชาติและโลกต้องการ และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักยภาพในศตวรรษที่ 21 การวิจัยด้านการเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบันจึงต้องเน้นการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญให้การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนวรรณคดี ตลอดจนนำประโยชน์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน

ชีวิตได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน (Secretariat of the Cabinet, 2023) ได้กล่าวถึงเรื่องของการศึกษาสรุปได้ว่า รัฐบาลจะดำเนินนโยบาย ปฏิรูปการศึกษาเพื่อที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนได้ เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษามัยใหม่ ส่งเสริม การวิจัยและพัฒนาด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และการวิจัยชั้นนำ แนวหน้า เพื่อให้เกิดการต่อยอดพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้น การวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบันและที่จะ เกิดขึ้นในอนาคตอันไกล หลักสูตรที่เปิดสอนคงต้องมีปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อให้นักวิจัยตอบโจทย์ต่อการพัฒนาคน และการพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลประโยชน์วิจัยไปใช้

1. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยจะพบว่า นวัตกรรมที่ใช้ส่วนมาก เป็นรูปแบบวิธีการสอนเป็นหลัก จึงควรมีการพัฒนางานวิจัยที่ใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ สำคัญของผู้เรียน เช่น การใช้สื่อ AI, Metaverse, Podcast, Streaming เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคม และผู้เรียนในยุคดิจิทัล
2. ควรนำผลการวิจัยสำหรับเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวรรณคดี ได้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน หรือผู้ที่มีความสนใจนำนวัตกรรมต่าง ๆ ไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป
3. จากผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยด้านการเรียนการสอนวรรณคดี ระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยมาก จึงควรมีการศึกษาตัวอย่างงานวิจัย ดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางออกแบบการวิจัยด้านวรรณคดีให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสังเคราะห์ในประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนอย่างละเอียด เช่น แนวคิดทฤษฎี รูปแบบ วิธีการ เทคนิค กลวิธี สื่อและเทคโนโลยี เป็นต้น เพื่อจะได้เห็นถึงวิธีการสร้างและพัฒนาวัตกรรม และนำไปเปรียบเทียบกับนวัตกรรมของสาขาวิชาอื่น ๆ

2. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยในด้านอื่น ๆ หรือกลุ่มตัวอย่างเฉพาะของศาสตร์การสอนภาษาไทย เช่น ด้านหลักภาษาไทย ด้านผู้เรียน กลุ่มชาติพันธุ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีของมหาวิทยาลัยเอกชน เป็นต้น เพื่อจะได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงการสอนภาษาไทยในบริบทต่าง ๆ

References

- Faculty of Education, Naresuan University. (2018). *Curriculum details (Mor.Khor.Or.2) Master of Education, Thai language teaching major (revised curriculum 2018)*. Naresuan University.
- Faculty of Education, Silpakorn University. (2019). *Curriculum details (Mor.Khor.Or.2), Master of Education, Thai language teaching major (revised curriculum 2019)*. Silpakorn University.
- Kasmankit, K. (2015). *Thai literature in 100 years of Wannakadee samosorn*. Office of Literature and History, Fine Arts Department.
- Khaemmanee, T. (2023). *Arta of Teaching. Knowledge for organizing an effective learning process*, 26th edition, Chulalongkorn University.
- Khongkhon, N. (2021). *Development of learning achievement in literature. "Kap Hor Klong Prapas Than Thong Daeng" by organizing learning using CCT - THINKING SCHOOLS MODEL with Computer Assisted Instruction (CAI) lessons through an application on a mobile phone for Mathayom students*. Independent study, (Master of Education, Naresuan University).
- Khunmathurot, S., Feepakproe, S., Kaison, Y., & Poompao, S. (2020). Synthesizing research on Thai language teaching of graduate level. *Journal of Faculty of Education Pibulsongkram Rajabhat University*, 7(1). 295-308.
- Ministry of Education. (2008). *The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. The Agricultural Cooperative Federation of Thailand., Limited.
- Na Phikun, S. (2014). *Synthesis of master's thesis, Faculty of Education, Chiang Mai University, 2009-2011*. (Master of Education thesis, Chiang Mai University).

- Phuengjit, I. (2022). *Management of learning using literature as a base together with REAP strategies to promote analytical thinking abilities of Matthayom 5 students*. Independent study. (Master of Education, Naresuan University).
- Phuwiphadawat, S. (2008). *Teaching principles for student development and assessment according to actual conditions*. Duangkamon Publishing.
- Pornkul, Ch. (2008). *Designing teaching to integrate reading, analytical thinking, and writing*. Chulalongkorn University.
- Raksapun, P. (2003). *Synthesis of theses on Thai sports in education 1990-2002*. (Master of Education Thesis, Khon Kean University).
- Rodlek, K. (2012). *Development of computer assisted instruction lessons, Thai language department, Mathayom 6 level on "The Sepa Khun Chang Khun Phaen Torn Khun Chang Thawai Deeka"*. (Master of Education Thesis, Silpakorn University).
- Secretariat of the Cabinet. (2023). *Policy statement of the Cabinet, Mr. Srettha Thavisin, Prime Minister, announced to Parliament. 1st edition*. Cabinet and Royal Gazette Publishing.
- Suriyamonthon, Ph. (2022). Synthesizing graduate research, Curriculum and Instruction major, Faculty of Education, Ching Mai University, academic year 2005-2015, *Journal of Curriculum and Instruction, Chiang Mai University, 1(1)*, 14-31.
- Waenphet, P. (2017). *Development of literature achievement of Mathayom 3 students using inquiry-based teaching methods combined with mind map techniques*. (Master of Education Thesis, Silpakorn University).

Wiboonyasarin, W. (2014). *Innovation and media for teaching Thai language. 2nd edition.* Chulalongkorn University Printing House.

Authors

Sathaporn Poompao

Buddhachinaraj Buddhist College,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: sathaporn@mcu.ac.th

Associate Professor Kanchana Witchayapapakorn, Ph.D

Faculty of Humanities, Naresuan University

E-mail: Kanchanaw@nu.ac.th